

איוסור אכילת חנף

¹שמות י"ג, פסוקים ט"ו וי"ט, ורש"י ד"ה כי כד אכיל

פאכילת חנף או שאור בפסח חייב כרת - ושאור אינן נאכל אלא מחנף ציסות אחרות

²שמות י"ג, ט

פתורה חזרה שוב על איוסור אכילת חנף

³פסחים דף כ"א ע"ב, אחר חזקיה ... פיתר אכילתו, ורש"י דא יאכיל

חנף בפסח אסור גם בפנאפ אביל אין כרת על פנאפ

⁴דברים ט"ז, א-ט

כאן פזפירא פתורה על אכילת חנף עם שחית קרבן פסח דפיין בין פערביס על ארב פסח. למעשה נחלקו פתנאים באיוסור אכילת חנף בערב פסח -

⁵פסחים דף כ"ח ע"א בסוף, דתנא חנף ... כד שבעה ורש"י

שיטת ר' יהודה שיש לאו אכילת חנף ופנאפ בע"פ אחר חלות וכן על אכילת חנף שערב עליו בפסח (ברשות ישראל). לר"ש אין לאו בע"פ ולדאחר פפסח אפי' באכילת - ולשני פסח חנף בפסח אסור בפנאפ, ולר"פ על חנף בפסח מותר בפנאפ.

⁶ע"ב, ומנן לאכילת חנף ... אינן בבל תאכיל חנף

לפי ר' יהודה, לבל תאכיל מוסב על, וזבחת, ואילו לפי ר"ש מוסב על, שבעת ימים. ואדיין לא ראינן בדברי ר' יהודה ריבוי לאיוסור פנאפ קודם זמן -

⁷תוס' ע"ב דף וד' ע"ב זמן

לא יאכיל עלה סבל איוסור אכילת שיש בחנף פנאפ בכלל. ויזא דר"י בע"פ אחר חלות אסור מפ"ת ליענות ולאכילת חנף - אביל אין כרת, ולר"ש לכאורה מותר -

⁸תוס' ע"ב דף ר"ב שמעון, ולמעלה, ואז ... מתשבתו, ומע"ב ... לרבי שמעון

עם ר"ש מודה דאסור לאכילת חנף בע"פ אחר חלות שאנן מלוים לבשרו שנאמר (שמות י"ב ט"ו), אך ביום הראשון תשבתו ודרשין במ"א (פסחים פ' ע"א) דאיי"ב בערב פסח - אביל מותר לר"ש ליענות מנן כשמצאנו. ואי"כ לכ"ע אסור לאכילת חנף בע"פ אחר חלות מפ"ת - לר"י גם לוקין ואסור בפנאפ. לר"ש אין לוקין ומותר בפנאפ מפ"ת. ופנה ר"י ור"ש נחלקים גם בחנף שערב עליו הפסח ושם פרי קי"ל כר"ש שמפ"ת אינן אסור - ומחילא פ"י ז"ר ח' פ"ג פ"ג כר"ש גם בע"פ -

⁹רמב"ם פרק א' חנף ומילה העכפ ח' והשגת פראב"ד

רמב"ם כר"י, וראב"ד כר"ש

¹⁰שו"ע אורח סי' תמ"ט סעיף א', ... בפנאפ ומ"ב ס"ק א', ... דעלילתו ושע"ב אות א'

פגרא פסק כרמב"ם, וכל זה מפ"ת, ומדרבנן -

¹¹פסחים דף י"א ע"ב במשנה, ר"מ אומר ... ותולין כד חנש ושורפין בתחלת שש' ורש"י

חז"ל זכרו קודם חלות שמא יאכיל - לר"מ אסור אכילתו ופנאפ מתחלת שש' ששית אחר פנף דפיין שש' קודם חלות, לר"י אסור אכילתו לבד שש' פנף שש' ששית.

¹²שו"ע אורח סי' תמ"ט סעיף א', ואסרוהו חכמים ... חלות, ומ"ב ס"ק ח', ט

לדעה א' אסור מבי' שעות זמניות קודם חלות - לב"ח שליש פיוס מצלות ואז זכאת הכוכבים, עלבוס מפנף ואז שקיפה, ועדעה ב' עד ב' שעות על פשון לפנף חלות, ציקר פד"ן כדעה א' וכלבוס, יש לפחח"ל לב"ח, ובשעת פדחק אפער לסמוך אדעה ב' ואדיין למכור פחח"ל דאילו אחר זמן איוסור פנאפ אין פחח"ל נקרא ברשותו כדי למכור.

ביאור חנף

פתורה פחמ'רפ בחמף באופן שטא מ'נין בכל סאר מאכלות פאסורות-

1 שנת י"ג, ז' י"ב, י"א וי"ג, י"ד

און חייבים לרשבות את פחמף מרשותינן אז שטא יראפ ולא ימלא

2 שנה ריש פסחים... לאור פנ'ר, ורש"י ד"ר בודקין

רש"י פירש שברדיקה במשנה באפ כדי לבאר את פחמף מפנ' איסורי, בל יראפ ובל ימלא'

3 פסחים דף ז' ע"ב, דבדיקת חמף מדרבנן... ס"ג ל'פ', ורש"י ד"ר בביאוד בעלמא

כאן כתב רש"י שמפ'ת אין זורק בבדיקה וביאור, וביאוד בלב בלבד ד' ס"ג שפאר, תשביתו - שפוא בשבת בלב

4 תוס' שם דף ב' ע"א ד"ר אור לארבעה עשר... לאכילתו

פתוס' פירש שברדיקה וביאור פן מתקנת חז"ל כדי שטא נבא לאכילת את פחמף שברשותן אחרי ביאוד.

דברי רש"י צ"ל קשים-

5 ר"ן ריש פסחים ד"ר אלא כק פוא, ... מן פאולס', ולפיכך... לאכילתו

פנ' פ' מן פתורה אפער דקיים תשביתו בין ע"י ביאוד בלב ובין ע"י בדיקה וביאור, ותקנן חז"ל דקיים את פחמף ע"י ביאור דוקא - דרש"י מחשש שאין פביאוד בלב שטא, ולתוס' מחשש אכילת אחרי פביאוד

ופנ', במשנה ראינן שפחמף דבדוק את פחמף זמנא, אור לארבעה עשר - גילו ש' ארבע פסח. פנ' ש' לאכלת למה בדיקה בלילה ופרי אין פחמף איסור באכילת אז חלות פיום בארבעה עשר מדאורייתא (ושעתיים לפני חלות מדרבנן)-

6 פסחים דף ז' ע"א, ונבדוק בשית... לבדיקה, ורש"י

חז"ל תקנן לבדוק את פחמף בלילה מפנ' שאז כולם נמלאים בבית, ואור פנ' יותר חזק אז מביא ופבדיקה פרי חייבת לפיות לאור פנ' דוקא.

7 שם ב' ע"א, פחמ'רפ... מן פאולס', ורש"י

איסור **לפתח** ללמוד בלילה בדיקת חמף אז שיבדוק - משנה פסח פתח' א"ז לרפסיק.

ופנ', פנ' ריש פסחים מאריכה בלשון, אור לארבעה עשר כשפוננא פיא לליל ארבעה עשר - ובריתא שש בבייתו של פחמף מפורש, לילי ארבעה עשר - ומסקנת פנ' פיא ש' אור, פוא, לישנא מצליל -

8 פנ' אור פקטן ריש פסחים סוף ד"ר סוליא, ותנא דמתני'... ופשטת פראב"ד... קרא ליל'פ'

בפנ' מ' ר' לרפסביר למה תנא דבריתא ד' פקפ' אז לישנא מצליל - פ' שאין קפידא בלישנא מצליל אלא בפתחלת פמסכתא, ותנא ד' פ' פחמף פתחיל בדברים אחרים, פראב"ד חולק עליו וסובר שפוננא ב' אור פיא לתחלת פלילה כשצ"ל ד' חשכא לליל'פ'.

9 ש"ע אור"ח סי' תל"א סעי' ב' ורמ"א

פנ' רמ"א חש' לשיטת פראב"ד שציקר פחמף פיא בתחלת פלילה ולכן חייב לרפסיק מ'ד אפילו אס פתחיל בפיתר - וצ"כ, פ' פשו"ע מ' שצוסק במלכותו מפוקר מותר לו לרש"י במלכותו אפילו אחרי חשיכה וכש' אור יחזור לביתו ויבדוק, אבל פ' פנ' רמ"א חייב לרפסיק ולבדוק בתחלת פלילה.

10 רמ"ב שם ס"ק ח'

מאריב ב' ביאור בזמנא קודמת לבדיקת חמף, אבל ביחיד מסתפק פנ' ב' - ולפי פק יעקב ע' מאריב ביחידות קודמת לבדיקה מדין תדיר ושאינן תדיר.

11 פסחים דף ו' ע"א, ופחמ'רפ רב יפוד פאור רב... אפילו מארש פשנ' זקוק לבאר, ורש"י

פ' רש"י כל שאין דעתו לחזור תוך פפסח ד' חייבו פחמף חז"ל במלות בדיקה ויקיים תשביתו ע"י ביאוד בכל מקום שפוא אלא אס יז'א תוך שלשים שאז כבר חל עליו חובת בדיקה.

12 רמב"ם פרק ב' חמף ומל' פל'פ' י"א... לחזור אין זריק לבדוק'

שיטת פנ' רמב"ם אס דעתו לחזור לפני פפסח חייב לבדוק אפילו אס יז'א זמן מופלג קודם פפסח.

13 ש"ע אור"ח סי' תל"א סעי' א', ... פנ' רב' לבאר, וסעי' ב' דברי פחמ'רפ, ורמ"ב ס"ק ט'

פנ' רמב"ם פסק כרמב"ם מציקר פנ', ופביא שיטת רש"י בש' י' אור"ח, וז' שפוא חייב לבדוק אס דעתו לחזור לפני פפסח דוקא אס יז'א לניסא רחוקה ש' חשש שטא יספיק לבדוק ממני שיחזור אז פפסח.

למדנו את פחיתות לבדוק את החמ"ד. אבל כרגע נלמדנו חמ"ד נפו-

1' חלפה פרק א' משנה א' ...אלו חייבין בחלפה, ומשנה ב' ...עובר בפסח'

פחיתות פוּחַ וּמַחֲשֵׁת מִיַּד בְּלֶבֶד

2' פסחים דף ע"ב א' במשנה ...שואל, ומא' הפי אין... סירחון

אורז וזוחן ומיני קטניות אינן באין לדי חמ"ד

3' ש"ע אורח סי' תנ"ג סעיף א' ורמ"א, ומ"ב ס"ק ו', וז' ומ"מ... לריק לזב'

מנא אשכנח שלא לאכול קטניות בפסח אבל מותר להשקותן ולתפוחן מן אוויר אוסרים את התבשיל שנבדלו לתוכו. וזרעונים אינם בכלל קטניות.

4' ע"פ בפסחים, אמר רבה בר בר חנה... כרת', איתער ברו... אין מחמ"ד

אין פ' מיני דגן נשעין חמ"ד אלא בתערובת מים ולא כשנלושו במי פירות

5' פסחים דף ע"ב א' ופתניא אין לשין... יאכל, ורש"י

דפי רש"י סובר ריש דקיש שאי פירות עושים חמ"ד נקשה - ופוא אסור אלא שאין בו כרת. וסובר רבן אמליא שאי פירות זורמים לדגן לפתח חמ"ד מפר וואי אפשר להשמר מחמ"ד. וחכמים סוברים שאפשר להשמר ע"י עופים אותו מיד.

6' תוס' ע"פ דף ע"ב א' ופי' פירות... שרו לזמרי'

שיטת ר"ת שאין מי פירות מחמ"דים כלל בלי מים, ואם מים ממפרים להחמ"ד אבל אין בו כרת.

7' ש"ע אורח סי' תס"ב סעיף א' וב', ורמ"א סעיף ד', ומ"ב ס"ק ט"ג, וי"ח

שיטת המחבר כתוס' שאין חמ"ד במי פירות בלי מים, ורמ"א חש לשיטת רש"י (א"ל דלשנא נבדל לתוכו ק"ת מים) שלא לאכול.

8' ש"ע אורח סי' תנ"ט סעיף ב' ...מן השערה, ואם החמ"ד... פאור'

דגן ומים מתחמ"דים אם יושבים בלי עסק למשך ח"י דקות - ואיפה שפתחיל לה לחמ"ד אם פכסיו פניו אבל לא נשעו בה סדקים אינן חמ"ד אמור (אלא עקשה). ומשנשדקה חייבים עליה כרת.

וא"כ - חמ"ד אמור פוא אחד מחמשת מיני דגן שנתערב עם מים למשך ח"י דקות בלי עסק ופתחיל לקבל סדקים, אם נתערב עם מי פירות לפי רש"י או מים ומי פירות לפי ר"ת - או שנתערב במים אבל פכסיו פניו בלעד' פרי זה חמ"ד עקשה וואינן בכרת.

וכל זה בדברים פראוויים לאכילה, אבל בדברים שאינם מאכלים ישנם דינים אחרים.

במשנה ריש פרק ג' דפסחים מביע שני סוגי חמ"ד פאסורים אבל אין חייבים עליהם כרת -

9' פסחים דף מ"ב א' במשנה, ואלו עוברים... סופרים'

כותח פבבלי, שכר פמדי, זיתוס פמזרי וחומ"ד פאדומי כולם מאכלים פם פם בהם תערובת חמ"ד. זומן ע' זיבאים, עמילן ע' סבחים וקולן ע' סופרים אינן מאכלים אבל נשעו מה' מיני דגן ופתחיל

10' מ"ב סי' תמ"ב ס"ק ב', ונקשה... ק"ת, ושערה"ז אות י"ג

חמ"ד שאינן ראוי לאכילה אלא ע"י פדחק פוא ע"כ נקשה, אבל אם אינן ראוי אפילו ע"י פדחק אי"ל לבאר.

11' פסחים דף מ"ב א', ת"ר פפת שעפשה... בפסח'

כאן מפורש חמ"ד שאינן ראוי לאכילה אדם עדיין חייב לבאר כל שראוי לאכילה כלל -

12' ר"ן פרק אלו עוברין (בר"י ע"ג א') ד"פ ת"ר, וכי תינא...'

פרי' פקשה דבכ"ד איסורים שבתורה ק"ל שכל שאינן ראוי לאכילה אדם אינן אסור מ"ת ולמה בחמ"ד יש זיורק שלא יפא ראוי לאכילה כלל? ותיר' שכל שראוי להחמ"ד ציסות אחרות יש עליו ע"ש שאור - ע"ש פשאור אינן ראוי לאכילה אדם.

וא"כ קשה למה אין כרת בזומן של זיבאים וכי'?

13' מ"ב ע"ב סי' תמ"ב ס"ק ב', ודוקא... בס"ב'

אם נשאלים לא פיה ראוי לאכילה אלא ע"י פדחק פוי חמ"ד נקשה - שעשו זומן של זיבאים מדגן ואח"כ נתחמ"ד. אבל אם פ"פ חמ"ד אמור ואח"כ נתעפשה כל שראוי לאכילה כלל יש עליו דין שאור.

14' רא"ש פרק ב' פסחים סי' א', שנפסד מלאכול כלל דומיא... פברילוני ז"ל

אפילו אם אינן ראוי לאכילה כלל אסור לאכול מדברגן מפני ש"י פאכילה פחשיבו למלאכול (בלשון פספריס, אחשבי"פ)

1' פסחים ד'י' ה' ע"ב, ת"ר שבעת ימים ... ת"ד דא יחנני, ורש"י

אין איסור ד' יראו ד' חנניו ד' אחרים' (דרש"י פכונג באחרים פיא ד' איו), ובד' זאת אסור ד'קב' ד' הפס פ'קדונת

2' ע"ב, אחר מר יכול ... ד'ני ואסור, ורש"י

פאיסור ד'קב' פ'קדונת פואו כ'קב' אחריות ד' חנניו ד' פנכרי - שחייב ד'שדס אס קור' משפ' אב' ד' חנניו ד' נכרי שאין ד'שרא' ד' אחריות אינ' אב' ד'.

3' פסחים ד'י' כ"א ע"א במשנה, כ'ל שצ' ... אסור בפנאותו

מות' ד'כחחח' ל'מכור את חנניו ד'נכרי ד' ד'נחן איסור פ'נא' מחנני

4' ש"ע א"ח סי' תמ"ח סעי' ג' וד'

מות' ד'מכור את פ'חנני ד'נכרי אצ"פ שיד' שפנכרי יחזור וימכר' ל' אחר' פ'פסח - ובד' ד' שד' יתנ' ע'ן כ' במפור'.

ופנ' ג'ש"ע כתב, ד'אין י'וד' מחנני ד'בית' - ומש' שאסור ד'פ'אירו ב'ביתו, וקש' מ'נ' מפורשת שאין איסור ד'פ'ארת חנניו ד' א' ברשותו כ' שאין פ'שרא' ד'קב' ד' אחריות?

5' נ"ב ע"ס ס"ק י"ב, ומה שפיריכו...

ד'פ' פ'ח' י'קב' ג' ש'רי' ד'פוליא' מ'ביתו פואו כ'י ד'זכות בו ע"י משיכ', אב' ד' פ'ר' אחרונ' סוברי' שאס' נ'שאר ב'ביתו נ'רא' כ'אילו ד'א' מ'כרו ומחזיק ב'חנניו ד' ע'ל' תוך פ'פסח, וג' יש חש' ש'ב'א ד'אכ'לו, ואס' יש ל' פ'ר' חנני ד'מכור וקש' ד'פוליא' מ'ביתו ד'רי' ד'מכור את פ'חד' שפ'חנני מונח בו ד'נכרי וג' ד'ת' ל' את פ'מפתח.

ופנ', ב'מכור חנניו ד'איו ואין פ'איו מושק' את פ'חנני באנ' ד'מחלוקת פ'ראשונ' ב'אילו קנני' מוצי'ים ב'נכרי -

6' עבדו ד'ר' ע"א ע"א, אחר אחר ... קונ'י, ורש"י

ד'אחר משיכ' ב'איו קונ' - ופ'י רש"י א'ל' ד'פ' ש'ל' נ'תן מצות - ומש' ש'כ'ל' בודאי קונ'.

7' ע"ב, ר' אשי אחר ... אינ' קונ'י, ורש"י

ד' בר' אשי ש'סובר אין משיכ' קונ' ב'איו פ'י רש"י ש'כ'ל' קונ'

ב'מסכת ב"מ נחלקו ר' יוחנן ור'ש' ד'קיש אס משיכ' ב'שרא' קונ' מן פ'תורה או מ'דרבנ'

8' ב"מ ד'י' נ"ז ע"ב, אחר ר' יוחנן ... מ'י' ד'י'

ד'ר' יוחנן מ'פ'ת כ'ס'ל' קונ' ורבנ' תקנ' קנ' משיכ' ו'אילו ד'ריש ד'קיש פ'פסוק, מ'י' אצ'תק' א'סוק בקנ' משיכ'.

9' תוס' ע"ב ע"ב ד'ר' ר' אשי, פ'ר"ת ... ול'עוד כוכבים בכס'י'

ד'ש'ת ר"ת שפ'ד'כ' פ'א' כ'אחר משיכ' קונ' ב'נכרי - וד'ל'כ' כ'ר' יוחנן ש'כ'ל' קונ' מן פ'תורה ב'שרא' וב'ז' א'יר' פ'פסוק וש' ב'פסוק נ'תמצ' א' (שא'ינ' ב'כ'ל' ע'איתק') ומ'חיל'א אין פ'כ'ס'ל' קונ' ד'איו.

ב'כור ב'פ'ח' ע'פ'ר' ב'ז'פ"ז קדו' ואסור ב'ז'י' ע'ב'וד' ואין ש'י'ק' ד'פ'קריבו - ומ'חיל'א פוא מ'כש'ל' ופ'פסד', ד'כ' נ'פ'א ד'מכור ב'פ'ח' פ'עומדת ד'ד'ת ב'כור ד'איו כ'י ד'פ'א'רו מן פ'ב'כור' -

10' ע"ב בתוס', ופ'ר"י ד'חוש ... חדר ב'ביתו.

ד'פ' רש"י ד'ע' כ'ר' אשי וכ'י ד'ל'את ד' רש"י וג' ר"ת מקני' ד'איו ע"י כ'ס'ל' ומשיכ'.

וב'י'כ' ב'חנני ע'אין ב'ר'ונ' (או ב'יכולתו) ד'מסרו ד'איו מ'נח - אין אפ'שות ד'ל'את י'י' ר"ת.

11' נ"ב סי' תמ"ח ס"ק י"ז, וס"ק י"ע, כתבו פ'אחרונ' ... אותו פ'חד'ר

ד'כחחח' מוכרי' ל' א' כ'ס'ל' ומשיכ', וכ'ע"א ב'משיכ' מקני' ל' בכ'ס'ל', אב', ח'ר', סוד' (ח'ל'פ'ין), תקי'ת כ'ל', מסירת מ'פתח, ובקנני' פ'נפוא'ים ב'ין פ'איו'ים ב'אונ'ו ז'נ'ן.

12' ב'אור פ'ל'כ' ד'ר' ב'ד'ר מוצ' בס'ל' פ'דיבור, ופ'יכ'א ש'עוש'...

כ'ש'ע' פ'ר'ב' קנני' מסביר'ם ל' שמקני' ל' א' כ'ל' א'חד מ'פס', ול'יתר ב'חנן מ'פ'קיר'ם את פ'כ'ל' ב'פנ' ב'י'ד'.

13' ע"ב בתחלת פ'דיבור, ... ד'ז' מ'פני'

נ'פ'א'ם ד'קב'ז' מ'חיר ול'קב'ל' מ'פ'איו ק'ת' כ'ס'ל' ד'ל' פ'חש'ב'ן.

דמנע חנ"ח עבר ע"ו פפסס אסור בפנאפ מדרבנן כ"ש (ואילו ל"ר יפודפ אסור מדאורייתא).

1' ע"ע אונ"ח ס"י תנ"ח סע"ף ה', ומ"ב ס"ק כ"ה... שנתיר לו

אע"פ שמדאורייתא אחרי שביטל את חמ"ו אינן עובר ע"ו, בכל זאת אחרי שחז"ל תקנו לבדוק ולבאר אסור אחרי פפסס את חמ"ו שלטא ביצרו.

2' ע"ב מ"ב, ודע... יש לסמוך עליו

אפילו אם בדק את רשותו וביצר את כל חמ"ו שמ"ו - אם אח"כ חמ"ו חנ"ח ברשותו אחרי פפסס שלטא פ"ח"ח למ"ו בשעת בדיקה - ע"פ חמ"ו הפואו אסור בפנאפ, ובמקום פפסס מרוב יש לסמוך על אלו שמקילים בדבר.

3' ע"ע ע"ס ע"ג, מ"ב ס"ק ט', ע"י"ש, ובה"ט ד"ה אפילו... ובא"ר

חנ"ח שמחמת אונס ע"ב ביצרו ועבר ע"ו פפסס ע"כ אסור בפנאפ, אלא שבמקום אונס גמור יש מקילים - וכן ע"פ המקילים בבדיקה וביטול חמ"ו, א"ו ה"ו ע"פ ע"מ"ב ד"ה ע"ב מ"ב ע"כ אסור בפנאפ.

יש מקום לחקור איך פד"ן בחמ"ו של יפודי בלתי שומר מ"ו שלטא מכר את חמ"ו מחמת חסרון ידיעה בענין איסור חמ"ו - האם יש מקום להקטין כחו באונס גמור או לא.

עוד שאם שפוסקים דן ע"ו ה"א ב"פודי בלתי שומר מ"ו ששפ"עו ע"ו למכור את חמ"ו ע"י רב כ"ד ששומר מ"ו וכלו לקנות א"ל אחר פפסס, אבל חנ"ח פ"תו פ"תו פתוחה במשך י"ו פ"ח ומכר ע"ס חמ"ו - האם יש משה במכירת חמ"ו שס"ד או שאפשר לקבוע שלטא ע"ח את פד"ר"ס בר"ענת -

4' ע"ת אגרות משה חלק אונ"ח א' ס"י קנ"ט

ר' משה אצן שכ"ה שפחנעני מכר באמ"ע פפסס ע"כ מפ"ו, אבל ע"כ פ"י בדעתו לבטל את פמכ"ר.

עוד אע"פ מ"ו ה"א בנ"ע לחמ"ו שפ"י בדרכי ב"מ פפסס ופ"ע באמ"ע פפסס או אחרי פפסס -

5' ע"ס ס"י קנ"ו... מדאורייתא, נחזור...

ע"פ ר' משה אין חמ"ו ברשות פמשלח למכור ע"ס חמ"ו ולבטל, ובד"א ע"י ע"ו ע"כ פ"ע ע"ו פ"תו של פמקב"ל מ"מ"ל א"ו מ"י שיצבור ע"כ ב"ר א"ו, אבל לכתח"ל ע"כ ישלח חמ"ו ע"פ פפסס אלא אם מכרו ע"ו מקודם.

ביסודו של דין ביטול דאורייתא נחלקו רש"י ותוס' -

6' רש"י פסחים ד"ה ע"ב ד"ה בביטול בעל"פ

ש"ת רש"י מ"ו, תשביתו ה"א להשביט את חמ"ו מלבו - ע"כ ישלח ע"כ בצינו.

7' תוס' ע"ב מדאורייתא, וכו' ר"י...

ע"פ תוס' ביטול מע"ס פוקר

8' ע"ע אונ"ח ס"י ת"ד ע"ף ב', מדאורייתא, ומ"ב ס"ק ח'

פ"ע פסק כרש"י, ומ"ב פוסק שכל"ל ע"כ ע"ס דתוס'.

⁴ בדבר התנונים שמוכרים חמצם ע"י הרב כנהוג והוא חשוד לעבור לסחור בחמץ בפסח ונטול כל מה שצריך למכור בפסח מאלו החמץ שמכר ע"י הרב, פשוט שאין זה בטול על המכירה כי מצד תנאי המכירה להעכו"ם נכתב בשטר המכירה שמה שיטול יהיה כקונה או מהעכו"ם ויצטרך לגבות מהסך שחייב לו העכו"ם וממילא אין כאן שום בטול על המכירה ומה שלא לקח הוא של העכו"ם. ובלא זה אין שייך לבטל קנין שכבר נעשה ואינו שוב בעלים על זה אלא הוא או כקונה מחדש או כנוזל, שהוא ודאי עבר על כל יראה כיון שקנה בין למקח בין לגזל אבל רק על מה שלקח בידו וקנה ולא על מה שנשאר.

ואין לומר שאיגלאי מילתא שלא מכר בלב שלם אלא שהערים, דמה"ת נימא כן דאף שחשוד לעבור להנאתו כשאינו יכול בהיתר לא יעבור על מה שיכול לעשות בהיתר. ואף אם נימא שבוה"ז במדינה זו ליכא חזקה זו דבחולין דף ד', הוא רק שלא יחליף שהוא לבקש תחבולות להיתר אבל על מה שעשה בהיתר ממש, ודאי לא נימא שבלבו לא רצה בהיתר, ולכן ברור ופשוט שהמכירה קיימת וטוב עשה כתר"ה שהשתדל שימכרו חמצם. ידידו, משה פיינשטיין

המכירי במתנה גמורה את החמץ שישלח לקרובו וקנה במשיכה כדאיתא בתוס' ע"ז דף ע"א ד"ה נרדשני דבמתנה דליכא כספא לכו"ע קונה נכרי נמשיכה או בהגבהה או שימכור להנכרי ויקנה במשיכה ובכסף משום מחלוקת רש"י ור"ת כדאיתא בתוס' ד"ה ר' אשי ויבקש את הנכרי שישלח זה לקרובו וא"כ הוא חמצו של עכו"ם ממש, ומי שנשלח לו הרי לא קנה וממילא לא יהיה שום חשש לאסור, אך כ"ז הוא כשיתקבל אחר הפסח דאם יתקבל בכי זאר שבארץ ישראל בימי הפסח שיש עליהם אחריות תחבילה והם ישראלים הרי יעברו הממונים על הבי זאר מדין קבל אחריות ולזה כמדומני שליכא שום צעה דאף באופן שמיעיל מכירת המשלח הרי יעברו כשהיה בימי הפסח בכי דואר שבמדינת ישראל.

ידידו,

משה פיינשטיין

⁵ הנהגה בדבר תחבילות של חמץ ששולחין מכאן להקרובים שבארץ ישראל ומתעכבים עד אחר הפסח שכתב כתר"ה דהיכא שהמשלח ימכרם לנכרי אין שום שאלה דהא כל היכא שנמצאים הם שלו, לע"ד הוא רק כשאם יחזור בו מהשלוח לקרובו יהיו מחוייבין מהבי דואר להחזיר לו וגם שיהיה סיפק בידו להודיע להבי דואר שחזר בו ולא יתנו למי שנשלח לו שהוא כשהודיעה לבי דואר והחזרה לידו לא יעלה כסף שיוי החמץ, אבל כשלא יחזירו לו או אף במחוייבין להחזיר לו אבל יעלה הוצאת הידיעה להבי דואר והחזרה לידו כסף החמץ שודאי לא יעשה זה שום איש, שא"כ יצא כבר החמץ מרשותו והוי זה כשלו ואינו ברשותו שאינו יכול לא למכור ולא להפקיר כמפורש בב"ק דף ס"ט ודף ע' וא"כ גם בטולו לא יתני ויהיה עוד אסור מדאורייתא.

נחזור לדינא שברוב הפעמים אין יכולין ל המשלח ולא מי שנשלח לו למכור לנכרי וגם ל לבטל וא"כ יש לכאורה לאסור, אבל אפשר דמי שאינו ברשותו המשלח אינו עובר על כל יראה ומה שגולן עובר ונאסר החמץ אף שאינו שלו ולעני שאר דינים הא שוין שלו ואינו ברשותו לברשותו ואינו שלו הוא מטעם זין האחריות שעל הגולן דחיי באונסין שג"כ מתחייב בשביל זה בבעור אבל תנא לא יעבור, ועיין ברא"ש פסחים דף ה' מה שהבי מהמכילתא שעל שלו ואינו ברשותו אינו עומ רק בעובדא דהמכילתא דהוא במפקיד ונפקד לפ יש מן הגאונים פליגי הרי יונה הרא"ש אבל בנוזל וגולן יודו שהנגזל אינו עובר והגולן עובר מ"י אחריות, ולכן בעובדא דידן באופן שאין יכול המשלח למכור ולבטל משום שאינו ברשותו נמצא שאין עובר בכל יראה, ומי שנשלח לו הא לא קנ ואין עליו גם אחריות שודאי אינו עובר וממיל אין לאסור כיון ששום איש לא עבר עליו, אב למעשה עדיין צריך לעיין בזה.

ולכתחלה כשבא אחד לשאול איך לעשות כשרות לשלח חמץ לקרובו, טוב לוטר לו שיתן לגב

כפקדמה דלעככות תערוכות חמ"ץ נחנזר ע"ד איסור' אכילה, פנאפ ופשעית חמ"ץ ברשותן בערב פסח ובפסח, וגם ע"ד פאיסור ל'פונת מחמ"ץ שער ע"ד הפסח.

את פאיסור' בחמ"ץ שדמדינן- מפר"ת אסור ל'אכילת חמ"ץ כבר מערב פסח - דפי רבי יהודה נ. דלא תאכיל ע"ד חמ"ץ שדמדינן ל'אכילת חמ"ץ מנאן פקדבת קרבן פסח. ולפי רבי שמאון אכילת חמ"ץ פוא בי'אד מ'לות עש"ש, תשבי'תו שני'אוינן ל'בצר את חמ"ץ מפר"ת בע"פ אחר חלות - פראמ"ס פסק כרבי יהודה (וכדבריו פסק פאר"א) - וממילא פאכילת או נענה מחמ"ץ בע"פ אבר בל'אד וצשה - ופראמ"ד כר"ע - שפאכילת או נענה מחמ"ץ בע"פ שד' כדרכ ביצור אבר בעש"ש, ומותר ל'כתחלה ל'פונת חמ"ץ בשעת ביצור (שדמדינן) חמ"ץ בתעורן) ל'כד פדצות אסור ל'פחזיק חמ"ץ ברשותו בע"פ אחר חלות משום מ'לות תשבי'תו. מדרבנן אסור ל'אכילת חמ"ץ כבר שתי"ס ע"ד חלות ואסור ל'פונת חמ"ץ שש"ש ע"ד חלות.

חמ"ץ בפסח אסור באכילה ובפנאפ - פאכילתו בכרת ופנענה ממנן בל'אד - וכן אסור מפר"ת ל'פחזיקו ברשותו משני ד'אוינן וצשה - דא יראו, דא ימ'א ותשבי'תו.

חמ"ץ שער ע"ד פפסח ברשות ישראל ע"ד רבי יהודה אסור בפנאפ מפר"ת לעולם וסר"ש מדרבנן משום קנא - ופ'לכה כר"ע

למדנן גס את הפדירות ע"ד חמ"ץ ושאר - שמפר"ת חמ"ץ פוא אי' מחמשת מיני ד'ן שנתחמ"ץ ע"ד כ'די שני'אדו בו סדקים ופוא ראו' ל'אכילת אד'ס, ושאר פוא אי' מחמשת מיני ד'ן שנתחמ"ץ ופוא ראו' ל'פחזיק ע"ד אצ"פ שבצ"מ או ראו' ל'אכילת - ובדבר שד' נ'תקדק'ל ע"ד ש'אוינן ראו' ל'אכילת כ'ל. מדרבנן, גס ד'ן בשלבים ראשונים ע"ד חמ"ץ אסור ופי"ן שפני' פתחילו ל'פתלבן או' שד'א נראו' בו סדקים, אן ד'ן שד'א פי"ה ראו' ל'אכילת אד'ס ע"ד פדחק ע"ד חמ"ץ שפחמ"ץ - שני'פס אסור'ס ונקראים חמ"ץ נקשה בנמ"ל לחמ"ץ נקשה, אסור מדרבנן ל'אכילת ד'ן שפחמ"ץ אצ"פ שמעולם דא פי"ה ראו' ל'אכילת כ'ל משום שבאכילתו אחשבי"ה למאכילת - ובתנאי' שפ'ר' דא שייק לומר אחשבי"ה ע"ד חמ"ץ כשאכילתו ע"ד תערוכות דבר ש'אוינן חמ"ץ שראוי ל'אכילתו ול'א שייק לומר אחשבי"ה כשאכילתו דבר שד'א במתכוון.

ע"ד חמ"ץ ב' יראו, כ' ש'אוינן חמ"ץ מפר"ת אין איסור דאורייתא בהחזקתו, אב'ל מדרבנן חייב ל'בצר ע"ד חמ"ץ נקשה מחשש שמא יבא ל'אכילתו, חמ"ץ ש'אוינן ראו' ל'אכילת אד'ס וגם אינן ראו' ל'פחזיק ע"ד אצ"פ מותר ל'פחזיקו - וכן חמ"ץ פראוי ל'פחזיק ע"ד אצ"פ כ' שד'א פי"ה ראו' ל'אכילת כ'ל ע"ד כניסת הפסח. בנמ"ל ל'אכילת, מותר ל'פחזיקו ברשותו חמ"ץ פראוי ל'אכילת אב'ל אין מתייחסים אליו כ'אד מאכילת - כ'ל שפוא ג'ש פחות מכזית, אב'ל אם פוא יתר מכזית חייב ביצור אד'ס אם עש"ש בו שני' מעש"ש, ל'כן, אין חיוב ל'בצר פירורים ע"ד חמ"ץ שפ'ר' פחותים מכזית שפ'ר' מתייחסים אליהם כ'אד ל'כ'לוק, וכן מותר ל'פחזיקו בבית פ'לסטי'נע או' שפוא מיו"ר מקמח ומ'ס וראוי ל'אכילת ע"ד פדחק - ופ'ולו ג'ש בד'ד'ל כ'מח זיתים - שפ'ר' ע'ש בו שני' פ'אז' ע"ד ל'בצר ע"ד ש'אוינן דא מתייחסים אליה כ'אד מאכילת.

ואי"כ - מ'לות ביצור חמ"ץ מחייבת ש'בצר מרשותן חמ"ץ פראוי ל'אכילת אד'ס או שראוי ל'פחזיק ע"ד אצ"פ ופוא ראו' ל'אכילת כ'ל - בתנאי' שמתייחסים אליו כ'אד מאכילת, אב'ל פירורים ושמוננות שמתייחסים אליהם כ'אד ל'כ'לוק אין חיוב ל'בצר, כ'ל פירור ש'על'ם ל'פול במאכילת פסח ופוא ראו' ל'אכילת - חייבים ל'פחזיקו משום למרות בעינן פוא ל'כ'לוק, שפ'ר' כשיפול לתוך פתגש'ל שוב נתייחס אליו כ'אד מאכילת - ל'כן - יש פ'בד'ל שמאזותי ב'ן אופן נקוין שאר חז"ר' פ'בית ל'בין פ'חדרים ש'בפס מ'כניס את פאכילת או ש'אכילת פ'פס, שבשאר פ'חדרים פנקוין פוא מד'ן ביצור חמ"ץ ואין חיוב ל'בצר ל'כ'לוק (אל'א אם פוא ג'ש בד'ד'ל כזית), אב'ל במאכילת ו'די פשד'חן ע"ד אכילת חייבים ל'פסיר כ'ל מה שראוי ל'אכילת אפילו אם במ'לבו פ'נכחי מתייחסים אליו כ'אד ל'כ'לוק, וכן במה ש'נע'ע ל'נקו'ו בד'ים - ש'אוינן ל'ז'ר כ'ביבוס פ'בד'ים בארון ובד'ר ש'יז'א מתייחסים חתיכות מאכילתם ש'ב'ענינן ע"ד פ'ס בחזקת אכילת, אב'ל את פ'בד'ים ש'לובשים בשעת פ'כנת, פ'שט ואכילת פ'מאכילתם בפסח חייבים ל'כבס או ל'נקותם פ'יסב שד'א ל'פכ'ל ח"ו באכילת חמ"ץ בפסח.

אד פקדמה דלעככות תערוכות חמ"ץ בפסח - יסודות תערוכות שאר פאיסורים:

תערוכות אסור ופיתר ע"ד חמ"ץ - דפי"ן עירוב ש'אמיס ב'ן ע"ד עירוב נ'זלים או דרכ ב'שול וכ'בשה - דפי רבי יהודה מ'ן במינן במשפ'ו מן פתורה-דפי"ן שאין ע"ד תורת בי'אד כ'ל (ושם פ'אין ק'בוע אם פוא מינן), ולפי פ'חמ"ס מדאורייתא ב'ט ברוב (כש'ע'א שני'פס שוי'ס) ומדרבנן בששים, רש"י פסק כרבי יהודה ופ'תוס' פסקו כד'בוע ובצ'קבותי'פס ג'ש פשו"ע. מ'ן בש'אוינן מינן (ב'ש'ס) אם פ'לכה פ'יא ש'ע'ס כ'אקיר דאורייתא פתערוכות אסור מפר"ת כ'ל שיש ב'פ ע'ס אסור - דפי"ן ש'אוינן פיתר ששים כ'די ל'ב'ט את פאיסור, אב'ל אם ע'ס כ'אקיר ע'ל דאורייתא אז מפר"ת פאיסור ב'ט ברוב פיתר ומדרבנן בששים, דפי רש"י קיי"ל ע'ס כ'אקיר ל'אד דאורייתא ולפי פ'תוס' כ'כ"ע דאורייתא - ומותר פסק פשו"ע. נמ'ל'א שד'פי רש"י מ'ן במינן במשפ'ו מ'ן בש'אוינן מינן ברוב מפר"ת ובששים מדרבנן, ולפי פ'תוס' מ'ן במינן ברוב מפר"ת ובששים מדרבנן ומ'ן בש'אוינן מינן בששים מפר"ת - וקיי"ל כ'תוס'.

וכ'ל ז'פ ע"ד אסור, אב'ל ע"ד מ'לקות נחלקו פראשנים אם ע"ד מ'חייב מ'לקות בכ'ל - ופ'ולו אם מ'חייב מ'לקות פואם ג'ש כש'אכילת כזית מפתערוכות ול'א פיתר פ' כזית מפאיסור לוק'ה. דפי ר"ת לוקין ע"ד כ'ל כזית מפתערוכות אפילו כש'אין בכ'ל פתערוכות כזית, דפי רבינו חיי'ם כ'פן אם יש בכ'ל פתערוכות כזית אב'ל אכילת פ'רס לוקין ע"ד כ'ל כזית מפתערוכות, ולפי פ'ר"ש ב'ב'ים אין לוקין אל'א אם אכ'ל כזית אסור כ'די אכילת פ'רס, ולפי פ'ר"י מאורע"ינין אין לוקין ע"ד ש'פ'א בתערוכות רוב אסור.

ל'ראמ"ס ישנ' ש'יסה אחרת בכ'ל פ'ענן, שפסק כ'כ"ע ל'אד דאורייתא - וממילא אם אין ששים בפיתר כ'ל ע"ד פאיסור לוק'ה מ'כות מ'רות ב'ל'בד, ובכ'ל ז'אז סובר פ'ראמ"ס שאם יש בתערוכות כזית אסור כ'די אכילת פ'רס ואכ'ל ממנה פ'רס לוק'ה מן פתורה - ול'א אמרינן שמפר"ת ב'ט פאיסור ברוב.

וכ'ל ז'פ כשפאיסור נתן ע'ס ל'שבח אב'ל נתן ע'ס ע'פ'ס מותר - ופי"ן אסור ש'ע'א מ'זיק ל'פיתר (ולפי פ'ר"ן שפ'פ'ז'ק ב'ש'ס יותר משמעותי מפתוספת בכמות) או אסור שבצ"מ או ראו' ל'אכילת אד'ס אינן אסור. בכ'ל ז'פ, ע'ס ב'ל'ע בכ'ל וכו' אינן ב'ן יומו אינן אסור אכ'ל כ'ש שנתבש'ל בו למרות שכ'ל אסור ל'פשתמ באותו כ'ל ע"ד ש'כ'ירנ.

ותערוכות אסור ופיתר ב'יש - ופי"ן כש'אין און ד'נס ע"ד חתיכה שפ'א ג'ש אחד ע"ד אסור ופיתר אל'א שנתערבו חתיכות באופן שאין ל'דצת איזו חתיכה כ'ל אסור ואיזו כ'ל פיתר - דפי רבי יהודה מ'ן במינן (ב'ש'ס) ל'א ב'ט וכן פסק רש"י, אב'ל פ'תוס' פסקו כ'רבן שפוא ב'ט ברוב - וכן קיי"ל. ובש'אוינן מינן מדאורייתא ב'ט ברוב ל'כ"ע - א'ל'א שפ'ר"ן ח'די'ש שאם פוא אינן מינן בא'ס ל'ז'ר ששים בפיתר כ'די ל'פיתרו ע'ז'ר ש'מא ב'ש'לם יחד, וכן פסק ב'שו"ע ופ'ולו במינן כשפאיסור ב'ט און מחמ"ץ ש'ט'א יאכ'ל אד'ס אחד את כ'לם.

למדנן שפחמ"ך בפסח בכרת, ולאחר הפסח - ערבי יפודע אוסור בפנאפ מדאורייתא אבד אין בו כרת
וערבי שמעון אוסור מדרבנן משום קנס. בתערובות אוסור ופיתר למדנן שלפי רבי יפודע מין במינן לא בעד
ולתכמים מדאורייתא בעד ברוב ומדרבנן בששים, ובשמינין מינן- אס טעם כעיקר דאורייתא פרי פוא בששים
מפ"ת ואס טעם כעיקר לאו דאורייתא מפ"ת בעד ברוב ומדרבנן בששים.

בגמ' מצינן שיטת פאמוראים בגנע לדינן תערובות במינן ושלא במינן קודם פפסח ולאחריו-

1 פסחים דף כ"ט ע"ב, אחר רב חנ"ך... כולי פאי לא גזרינן, ורש"י

רב סובר כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד וגם סובר כרבי יפודע שפחמ"ך שצבר עליו פפסח אוסור מפ"ת
ומחילא - בין בזמנן (בפסח) ובין שלא בזמנן (אחר הפסח) במינן במשפן מן פתורה, ובזמנן- שפחמ"ך בכרת
ופוא דבר שאנן רגילים לאכיל כד השנה - גזר שלא במינן בכלשפו אוסור מינן, אבד לאחר פפסח שאין כרת
פשעיר את דין תערובת שלא במינן על דין - ופוא בששים.

2 pe, תוס' אחר... כר' שמעון, ורש"י

תוס' אבד סובר כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד אבד - שלא כרבי שמעון שפחמ"ך שצבר
עליו פפסח מותר מפ"ת (ומחילא סבה לא חשש לקנס שקנסו הפחמים עפי רבי שמעון), ובנוסף לזה ששמעון
סובר כרש"י שלא כרבי סובר כר' יפודע, שמעון אס חולק על פצנן של גזרע אינן מינן אוסור מינן, ולכן-
פפסח במינן בכלשפו ובשמינין בששים, ולאחר פפסח פכד מותר לערבי.

3 pe, ורבי יוחנן אחר... כר' שמעון

רב יוחנן סובר כחכמים שמינן במינן מדאורייתא ברוב ומדרבנן בששים, מין בשמינין מינן בששים משום טעם
כעיקר, ולאחר פפסח סובר כרש"י שבעד מותר.

וא"כ- רב ושמואל סוברים כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד ורבי יוחנן סובר כחכמים שמדאורייתא ברוב
ומדרבנן בששים.

רב גזר אינן מינן אוסור מינן ושמואל לא גזר. (ולר' יוחנן שמינן במינן בעד אין מקום לעזורו)

רב סובר כרבי יפודע שפחמ"ך שצבר עליו פפסח אוסור בפנאפ מדאורייתא, שמעון ורבי יוחנן סוברים
כרבי שמעון שאוסור משום קנס בלבד - ומשום מה פסקו שכאן מותר לערבי בין במינן ובין שלא במינן.

4 pe ריש ד' ע"א, אחר רבא... כרבי שמעון, ורש"י

רבא- שפ"ת מדורות פאחרונם של פאמוראים ביחס לרב שמעון ורבי יוחנן- פסק כרב ושמואל שסוברים
כרבי יפודע שמינן במינן במשפן מדאורייתא, ופסק כרב גזר אינן מינן אוסור מינן, אבד פסק כשמעון ורבי
יוחנן שסוברים כרבי שמעון שפחמ"ך לאחר פפסח מותר בפנאפ מפ"ת.

ופנה, רש"י לשיטתו בעד פש"ס פסק כרבא שמינן במינן לא במשפן מפ"ת ושלא במינן בששים (ערש"י
מדרבנן) ובפסח גזרינן אינן מינן אוסור מינן ומחילא חנ"ך בפסח בין במינן בין שלא במינן בכלשפו. אבד לדינן -
דקי"ד כשיטת תוס' שמינן במינן ברוב מפ"ת ובששים מדרבנן מפ"ת אינן מינן שפוא בששים מפ"ת. לכאורה אין
מקום לאוסור חנ"ך בפסח בכלשפו - שפרי אין אוסור מפ"ת לעזורו!

5 תוס' pe ד"ה אחר רבא, ודשמעתא אי ער' במשפן... חומרא דחנ"ך

תוס' לשיטתם שאין פלכפ כרבי יפודע למדו שרבא אוסור את פחמ"ך בין במינן ובין שלא במינן במשפן משום
חומרא דחנ"ך ואינן ענין לדברי רב.

לר"ת פיתפ גירסא אחרת בגמ'-

6 pe בתוס', ואז אומר ר"ת... כר' יוחנן, ובסוף, ובחמ"ך בפסח...

לפי גירסת ר"ת פסק רבא כרבי יוחנן שפחמ"ך בפסח בין במינן בין שלא במינן בששים - ולר"ת כן פיא
פפלכפ, אלא שלא ריב לטמוק על שיטתו למרות שמלא כן אס בשאלות.

7 ראו"ש פרק כד ע"ה סי' פ',... דבמשפן קאמר', ובסוף, וחמ"ך שעות... קודם פפסח

לראו"ש פיתפ לו גירסת ר"ת בגמ', פלכתא חמ"ך בזמנן בין במינן בין שלא במינן אוסור - אבד פירש אוסור
בכלשפו ומשום חומרא דכרת, ולכן בצרב פסח אחר חלות אצ"פ שפחמ"ך אוסור מפ"ת בעד בששים שאין
כרת לחמ"ך בצרב פסח.

וא"כ- לפי רש"י וראו"ש חמ"ך בפסח במשפן - ערש"י במינן מפ"ת ושלא במינן מדרבנן, ולראו"ש בין במינן ובין
שלא במינן מדרבנן - ולר"ת ושאלות חמ"ך בפסח בששים.

8 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף א',... בפנאפ' ומ"ב ס"ק א',... כולי שתאו' וס"ק ב'

פלכפ כראו"ש אין לטמוק על ר"ת ופשאלות אלא כשיש עוד פרבה לדידים לפקד - שפרי ר"ת עצמו לא
טמוק על שיטתו!

והנה, ראינו ברא"ש שבארבע פסח אחרי חזות - שאין כרת - החמ"ץ בששים כשאר איסורים, וחמ"ץ שנתבטל
לפני הפסח אינו, חוזר וניצור, לפיכך איסור בפסח. וזה דשיטתו שהחמ"ץ במשפח משום חומרא דכרת. ברא"ש
נתינו טעם אחר לאיסור חמ"ץ במשפח -

9 רמב"ם פרק ט"ו מאכלות אסורות העכ"ט

דפי הרמב"ם נקרא דבר שיש לו מתירין מפני שיותר לאסור הפסח. וא"כ - טעם בארבע פסח - ואפילו
קודם ארבע פסח אין תורת ביטול לחמ"ץ ואסור לאכול משעת איסורו.

10 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף ד' ורמ"א

צ"ק דין דפי המחבר הוא כמו ברא"ש שחמ"ץ בטעם בששים לפני הפסח ויותר לאכול בפסח אלא שביא
את שיטת הרמב"ם בחומרא. הרמ"א מסכים עם המחבר בזה שפסקו כח ברא"ש אבל המנהג לרמח"ק
בכ"כ אופן שיש לחוש שישאר חמ"ץ בצ"ח בתערובת באופן שנתן טעם משפח פסח. לכן, אם נשפכו למשל
בירה של חמ"ץ לתוך משקה של פסח קודם ל"ט פסח ויש במשקה ששים כגדף הבירה בכ"כ מותר, ומותר
לשתותו בפסח. אבל אם נפל פירוק חמ"ץ לתוך המרק אצ"פ שאינו ניקר ובטעם בששים פרי פירוק בכ"כ
מקום שהוא מכניס משפח מעט חמ"ץ לתוך המרק בפסח - ובפסח החמ"ץ במשפח.

והנה, בגמ' דע"ט דע"ט ודע"ט ודע"ט רבי יוחנן סוברים כרבי שמעון שהחמ"ץ שאבר ע"ו הפסח אסור מדרבנן
משום קנס, ובכ"כ זאת פתירו שנייטם כל תערובת חמ"ץ לאחר הפסח -

11 שם בפסחים דף ע"א וז"ל רבא... תערובות דא'

דפי רבי שמעון שהחמ"ץ שאבר ע"ו הפסח מותר בפנכופ מפר"ת ולא נאסר אלא משום קנס. לא אסרו חז"ל
את החמ"ץ אלא כשהיה בצ"ח ולא ע"י תערובת.

12 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף י"א

פקולטא סגן מקילים בחמ"ץ שאבר הפסח ע"י תערובות פוא באיסור משפח אבל אם לא פ"פ ששים בפיתר
כגדף החמ"ץ אסור בפנכופ.

למדנו שהעלכּה פּיּא כּשׂיטת פּרא״שׁ שׁנשׁוּ חנ״ח לְכּא בּטעם חוּמרת כּרת-

1' רא״שׁ פּרק חמ״שי עבדוּף זרפּוּ ס׳ ד׳, דפּא דאמ״ר חנ״ח... בפּסח׳

שׂיטת פּרא״שׁ שׁלכּא פּחמ״רו חז״ל בּחנ״ח בפּסח לְאוסרוּ בּמשפּוּ אַלכּא בּתּערוּבת לַח בּלח אבּל חתיכּת חנ״ח שׁנתּעַרְבּה בּחתיכּות כּשׁרות לְפּסח כּל שׁאין פּחתיכּות ראוּיּוּת לְפּתכּבּד וכו׳ בּטעם פּחמ״ר ברוב.

וכּל זפּ דפּי פּרא״שׁ אבּל לְשׂיטת פּראמ״ם שׁחנ״ח נקרא דבר שׂישׁ לוּ מתיירין ברור שׁגם יבּשׁ ביבּשׁ לְכּא בּטעם.

2' שׁו״ע או״ח ס׳ תמ״ז סעיף ג׳

כּאן פּסק פּשו״ע מאיקר פּדין כּפּראמ״ם שׁדבר יבּשׁ אינּוּ בּטעם -למרות שׁפּסק שׁלכּא כּפּראמ״ם לְגבי ביאד.

בראשׁוּנים מ״נין צד שׁאלפּ בּנעצ לְחומר תּערוּבת חנ״ח לְעומת תּערוּבת איסור-

3' תוס׳ עבדוּף זרפּוּ ד׳ ס׳ א״א ד״פ מכּלל... פ״ה נותן טעם לְפּסח׳, ובסוף, ובחנ״ח בפּסח׳...

פתוס׳ פּביאווּ שׂישׁ מחמירין בּכּל איסור שׁפּואוּ בּמשפּוּ גַם נותן טעם לְפּסח אסור מפּני שׁטעם פּאום לְכּא זרע מְטעם משפּוּ. אבּל בסוף אומרים פּתוס׳ שׁבּחנ״ח אינּוּ כּן שׁפּרי כּל פּחמ״ר לְרב בּמין בּשׁא״מ פּיּא זרע אַא אינּוּ ובמין פּרי נ״ט לְפּסח מותר.

4' גליון השׁו״ע לרא״שׁ א״ע דברי פּתוס׳

ר״ע איזר תּמפּה מנין לְפּסח לְתוס׳ שׁבּמין במין דפּי רבי יפּודפּ נ״ט לְפּסח מותר! ובשׁלמא אס פּיינּוּ פּולכּים בתר טעם בקביעת מין ואינּוּ מין לְרבי יפּודפּ ישׁ לומר שׁנ״ט לְפּסח לְכּא נקרא מין שׁפּרי ישׁ לוּ טעם שׁונּה, אבּל לְפּסח ק״ל שׁלפּי רבי יפּודפּ מין נקבּע ז״י שׁ -וא״כ שׁובּ קשׁה מנכּא לן שׁנ״ט לְפּסח מותר במין דפּי רבי יפּודפּ?

ופּנּה, סברת פּתוס׳ מבוססת עַל שׂיטת רב שׁחנ״ח בּמשפּוּ בּשׁאינּוּ מין זרע אַא מין שׁאינּוּ בּטעם דפּי רבי יפּודפּ, אבּל לְדין דק״ל כּרבּע שׁמין במין בּטעם זכּה שׁחנ״ח אסור פּואוּ מפּני חוּמרת כּרת- יכּל לְפּיּוּט שׁגם נ״ט לְפּסח אסור.

5' שׁו״ע או״ח ס׳ תמ״ז סעיף י׳ ורמ״א

פּשו״ע מיקל בּנ״ט לְפּסח בּפּסח, ולפי פּראמ״א מנפּג אשכּנז לְפּחמ״ר -אופילוּ משפּוּ ונ״ט לְפּסח.

וכּל זפּ בּפּסח ע״מ אבּל קודם פּפּסח נ״ט לְפּסח מותר לְכ״ע, ולכּן, אס בישׁלוּ מאכּלי פּסח בּכּלי חנ״ח שׁלכּא פּיּיבּ בן יומו- אס זפּ קרפּ בצרבּ פּסח א״ו לְפּני א״פ מותר לְאכּול את פּתבּשׂיל בּפּסח. אבּל בּפּסח ע״מ אסור.

ופּנּה, בּשׁאר איסורים ראוּינּוּ שׁאס נּתבּשׂל פּיתר בּכּלי איסור ולכּא ברור אס פּיּיבּ בן יומו מתיירים את פּפּיתר מפּני שׁסתם כּלים אינּם בני יומו. לְגבי איסור חנ״ח מנפּג אשכּנז לְפּחמ״ר-

6' רמ״א או״ח ס׳ תמ״ז סעיף פ׳, אבּל בשׁומן מפותק... אסור בּפּסח׳, ומ״ב ס״ק נ״ח

אין לְפּקד ולְאכּולוּ בּפּסח אַלכּא אס פּתכוּון לְבשׂל את פּמאכּלים לְשׁם פּסח ופּיּיבּ ברור לוּ אַז שׁפּכּלי אינּוּ בן יומו. ואפּילוּ באופן שׁכּזפּ פּיּיבּ אסור לוּ עשׂות כּן לְכּתחלּה.

